

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

11.03.2015 № *31-08020-08-2/8803*
На № _____ від _____

- Верховна Рада України
- Комітет з питань правової політики та правосуддя
- Кабінет Міністрів України
- Верховний Суд України
- Рада суддів України
- Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
- Вищий адміністративний суд
- Вищий господарський суд

Державна судова адміністрація
Адміністрація України
7-10806/15 16.03.2015
Вх. № _____

Щодо видатків на 2015 рік

Міністерство фінансів відповідно до доручення Прем'єр-міністра України від 06.03.2015 № 8679/1/1-15 до листа Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя, листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 04.03.2015 № 04-13/10-635 розглянуло спільний лист Верховного Суду України, Ради суддів України, вищих спеціалізованих судів та Державної судової адміністрації від 20.02.2015 щодо внесення змін до пункту 9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» і повідомляє.

Законом України «Про прокуратуру» внесено зміни, зокрема, до статті 144 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», якими встановлено мінімальний посадовий оклад працівника апарату суду у розмірі 30 відсотків посадового окладу судді. Реалізація вказаної зміни потребувала додаткових видатків державного бюджету у обсязі 1,8 млрд. гривень.

Враховуючи, що вказані видатки не передбачені у державному бюджеті на 2015 рік, пунктом 9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» було визначено, що норми і положення, зокрема, частини першої статті 144 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» застосовуються у порядку та розмірах,

134106 *

встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного та місцевого бюджетів.

Так, на даний час посадові оклади працівникам апаратів судів встановлюються відповідно до схем посадових окладів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 № 268.

Водночас, Законом України «Про забезпечення права на справедливий суд» Закон України «Про судоустрій і статус суддів» був викладений у новій редакції.

Відтак, з метою уникнення законодавчої колізії Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» із пункту 9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» було виключено посилання на конкретні статті діючого на той час Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Що стосується надання права Кабінету Міністрів України визначати порядок та встановлювати розміри виплат, передбачені Законом України «Про судоустрій і статус суддів», то слід зазначити.

Відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників, військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату (грошове забезпечення), включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати (грошового забезпечення), затвердженого для бюджетних установ у кошторисах.

У Конституції України закріплено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Статтею 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає відповідно до закону умови оплати праці працівників бюджетних установ.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оплату праці» умови розміру оплати праці працівників установ та організацій, що фінансуються з бюджету, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який розробляє проект закону про Державний бюджет України на наступний рік і подає його до Верховної Ради України, забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України, звітує перед Верховною Радою України про його виконання (частина друга статті 96, частина перша статті 97, частина перша статті 113, пункт 6 статті 116 Основного Закону України). Ефективне здійснення Кабінетом Міністрів України цих повноважень є основою для вжиття ним заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, проведення політики у сфері соціального захисту, фінансової та податкової політики (пункти 2, 3 статті 116 Конституції України).

Згідно з Конституцією України держава забезпечує соціальну спрямованість економіки (частина четверта статті 13), що є основою для

реалізації соціальних прав громадян, зокрема на соціальний захист та достатній життєвий рівень.

У Рішенні від 26 грудня 2011 року N 20-рп/2011 Конституційний Суд України зазначив, що розміри соціальних виплат залежать від соціально-економічних можливостей держави.

За рахунок бюджетних джерел забезпечується соціальний захист широких верств населення країни, серед яких особи, що отримують пенсії та інші види соціальних виплат та допомоги. Це зобов'язує державу дотримуватися частин першої, третьої статті 95 Основного Закону України, згідно з якими бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами; держава прагне до збалансованості бюджету України.

Обсяги витрат на оплату праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету, затверджуються одночасно з бюджетом.

У Рішенні від 27 листопада 2008 року N 26-рп/2008 у справі про збалансованість бюджету Конституційний Суд України зазначив, що положення частини третьої статті 95 Конституції України стосовно прагнення держави до збалансованості бюджету України у системному зв'язку з положеннями частини другої цієї статті, статті 46 Конституції України треба розуміти як намагання держави при визначенні законом про Державний бюджет України доходів і видатків та прийнятті законів, інших нормативно-правових актів, які можуть вплинути на доходну і видаткову частини бюджету, дотримуватися рівномірного співвідношення між ними та її обов'язок на засадах справедливого, неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами враховувати загальносуспільні потреби, необхідність забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя.

Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, викладеної в Рішенні від 26 грудня 2011 року N 20-рп/2011, передбачені законами соціально-економічні права не є абсолютними. Механізм реалізації цих прав може бути змінений державою, зокрема, через неможливість їх фінансового забезпечення шляхом пропорційного перерозподілу коштів з метою збереження балансу інтересів усього суспільства. Крім того, такі заходи можуть бути обумовлені необхідністю запобігання чи усунення реальних загроз економічній безпеці України, що згідно з частиною першою статті 17 Конституції України є найважливішою функцією держави.

Отже, зміна механізму нарахування соціальних виплат повинна відбуватися відповідно до критеріїв пропорційності та справедливості і є конституційно допустимою до тих меж, за якими ставиться під сумнів власне сутність змісту права на соціальний захист.

У Рішенні від 25 січня 2012 року №3-рп/2012 Конституційний Суд України зазначив, що в аспекті конституційного подання положення статті 1, частин першої, третьої статті 95 Конституції України у системному зв'язку з положеннями статті 3, частини першої статті 17, частини третьої статті 22, статей 46, 48 Основного Закону України треба розуміти так, що однією з ознак України як соціальної держави є забезпечення загальносуспільних потреб у сфері соціального захисту за рахунок коштів Державного бюджету

України виходячи з фінансових можливостей держави, яка зобов'язана справедливо і неупереджено розподіляти суспільне багатство між громадянами і територіальними громадами та прагнути до збалансованості бюджету України. При цьому рівень державних гарантій права на соціальний захист має відповідати Конституції України, а мета і засоби зміни механізму нарахування соціальних виплат та допомоги - принципам пропорційності і справедливості.

У цьому ж рішенні Конституційним Судом зазначено, що в аспекті конституційного подання положення частини другої статті 96, пунктів 2, 3, 6 статті 116 Конституції України треба розуміти так, що повноваження Кабінету Міністрів України щодо розробки проекту закону про Державний бюджет України та забезпечення виконання відповідного закону пов'язані з його функціями, в тому числі щодо реалізації політики у сфері соціального захисту та в інших сферах.

Конституційним Судом вирішено, що порядок та розміри соціальних виплат, які фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, регулює Кабінет Міністрів України відповідно до Конституції та законів України.

Вважаємо, що підвищення посадових окладів працівникам апаратів судів має здійснюватися одночасно та на єдиних засадах із підвищенням посадових окладів працівникам державних органів та органів місцевого самоврядування з урахуванням фінансових можливостей бюджету.

**Заступник Міністра –
керівник апарату**

В. М. Матвійчук